

Miljøministeriet
Departementet

Rent drikkevand og sikker
kemi
J.nr. 2021-2615
Ref. MBJOE
Den 19. januar 2022
MIM 22-22

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALGET

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om afvisning af godkendelse af anvendelsen af blysulfochromatgul og blychromatmolybdatsulfatrød som pigmenter til industrielle anvendelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakt om afvisning af godkendelse af anvendelsen af stofferne blysulfochromatgul og blychromatmolybdatsulfatrød som pigmenter til industrielle anvendelser i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag). Forslaget afviser tilladelse til fortsat anvendelse for den nederlandske virksomhed DCL Corporation B.V. Afvisningen gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, med "solnedgangsdato" den 21. maj 2015 og sker efter afgørelse af EU-Domstolen i en retssag (C-389/19) om den godkendelse, som blev givet i 2016 til anvendelsen af de to blychromatpigmenter til de samme anvendelser, som nu afvises. Ifølge EU-Domstolens afgørelse skulle godkendelsen fra 2016 fortsat være gældende indtil kommissionen har truffet en ny afgørelse om ansøgningen. Afvisningen gælder fra vedtagelsesdatoen af forslaget. Forslaget blev drøftet på et videomøde i REACH-komiteén d. 7. december og er efterfølgende forelagt til afstemning i skriftlig procedure med frist den 27. januar 2022. Forslaget forventes ikke at have væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark positivt, da godkendelsen i 2016 tillod markedsføring af visse blyholdige produkter, som tidligere var forbudt efter blybekendtgørelsen. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. Der findes egnede og kommercielt tilgængelige alternativer til de specifikke anvendelser. Danmark var part i retssagen mod Kommissionen, der resulterede i EU domstolens afgørelse imod Kommissionen. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget, idet der lægges afgørende vægt på, at det sikres, at afvisningen er dækkende for alle anvendelser, og der ikke efterfølgende kan sættes spørgsmålstejn ved den juridiske status for nogen anvendelser. Dette kan konkret gøres ved eksplicit at afvise alle anvendelser, eller ved at Kommissionen fremlægger en overbevisende juridisk analyse af retstilstanden efter vedtagelse af forslaget for de anvendelser, som forslaget ikke tager stilling til.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakt om afvisning af godkendelse af anvendelsen af blysulfochromatgul og blychromatmolybdatsulfatrød som pigmenter til industrielle anvendelser.

Forslaget er fremlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslaget har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget blev drøftet på et videomøde i REACH-komiteen d. 7. december og er efterfølgende forelagt til afstemning i skriftlig procedure med frist den 27. januar 2022.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten, hvor en del virksomheder begynder arbejdet med at skifte til egnede alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV indeholder de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og at der ikke findes egnede alternativer. I de tilfælde, hvor behandling af sagen er påbegyndt efter solnedgangsdatoen, gives godkendelsen fra vedtagelsesdatoen, jf. REACH Afsnit VII.

Kommissionen bemærker, at godkendelsen er udløbet for to ud af de seks anvendelser i godkendelsen fra 2016 uden, at der er ansøgt om fornyet godkendelse til disse anvendelser. Kommissionen vurderer derfor, at disse to anvendelser ikke er relevante at medtage i denne afvisning af godkendelse. Forslaget til gennemførelsesretsakt vedrører en forvaltningsafgørelse, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra den nederlandske virksomhed DCL Corporation BV om afvisning af samlet anvendelse af op til 2500 tons om året af blychromatpigmenter:

1. Til distribution og iblanding af pigmentpulver i et industrielt miljø i opløsningsbaseret maling til ikke-forbruger anvendelse.
2. Til industriel anvendelse som maling på metaloverflader (fx maskiner, køretøjer, konstruktioner, skilte, gadeinventar, spolebelægning).
3. Distribution og blanding af pigmentpulver i et industrielt miljø i flydende eller faste blandinger til at farve plastik eller plastikholdige varer til ikke-forbruger anvendelse.
4. Industriel anvendelse af faste eller flydende forblandinger indeholdende pigment til farvning af plastik eller plastikholdige varer til ikke-forbruger anvendelse.

DCL Corporation B.V. fremsendte den 19. november 2013 (dengang DCC Maastricht BV) ansøgning om godkendelse af blysulfochromatgul og blychromatmolybdatsulfatrød til ovennævnte anvendelser. Ansøgningen har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 11. december 2014 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stofferne er kræftfremkaldende eller reproduktionsskadelige. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet.
- **SEAC** konkluderede, at ansøger har demonstreret, at der på nuværende tidspunkt ikke findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC konkluderede endvidere, at ansøger har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stoffet.

I marts 2019 faldt der dom i en sag (T-837/16), hvor Sverige stævnedes Kommissionen med henblik på annullation af gennemførelsesafgørelse om godkendelse af de to blychromatpigmenter. Sverige anførte, at der forelå oplysninger om mulige alternativer til de beskrevne anvendelser, og at den tildelte godkendelse derfor var i strid med godkendelsesordningen og burde annulleres. Danmark, Finland og Europa-Parlamentet intervererede i sagen til støtte for Sverige, mens ECHA støttede Kommissionen. I marts 2019 afsagde retten dom i sagen og gav Sverige medhold. Af rettens dom fremgår blandt andet, at Kommissionen ikke må forsyne godkendelsen med betingelser, der sigter på at udbedre utilstrækkeligheder/mangler ved den foreliggende analyse af alternativer. Kommissionen appellerede i maj 2019 dele af dommen, herunder de dele, der berører bevisbyrden i analysen af alternativer, Kommissionens mulighed for at foretage egne skøn samt muligheden for at tilføje betingelser til godkendelsen for at udbedre utilstrækkeligheder ved ansøgningen. I februar 2021 faldt der dom i appelsagen (C-389/19), og domstolen forkastede Kommissionens appel og opretholdt dermed annullation af godkendelsen.

Et sekundært spørgsmål under retssagen var retsvirkningen af annullationen af godkendelsen, og hvorvidt annullation medførte øjeblikkeligt forbud mod anvendelse af de to blychromatpigmenter. Domstolen konkluderede, at annullationen ikke medførte øjeblikkeligt forbud, da ansøger var beskyttet af overgangsordningen fastsat i REACH for rettidige ansøgninger. Godkendelsen fra 2016 har derfor været midlertidigt opretholdt, indtil Kommissionen træffer en ny afgørelse om ansøgningen om godkendelse.

Kommissionen har vurderet ansøgningen igen og finder, at der er egnede alternativer tilgængelige for de søgte anvendelser. Derudover har Kommissionen vurderet, at det ikke er relevant at medtage de to

anvendelser fra godkendelsen fra 2016, som er udløbet uden, at der er ansøgt om fornyet godkendelse. Kommissionen anbefaler på ovenstående baggrund, at der afvises at give godkendelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt under REACH-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret.

Bekendtgørelse nr. 856 af 5. september 2009 om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly (blybekendtgørelsen), indeholder et bredt forbud mod import og salg af produkter, der indeholder kemiske forbindelse af bly og metallisk bly, dog med en række undtagelser. Det følger af bekendtgørelsen, at den ikke hindrer import og salg af produkter, i den udstrækning de er reguleret i REACH.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslaget skønnes ikke at medføre væsentlige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU positivt, idet anvendelser af blychromatpigmenter begrænses. Derudover skønnes beskyttelsesniveauet i Danmark formelt at påvirkes positivt, idet godkendelsen fra 2016 tillod markedsføring af visse blyholdige produkter, som tidligere var forbudt efter blybekendtgørelsen.

Høring

Et notat om forslaget har været i skriftlig høring i EU-Miljø specialudvalget, hvor der er indkommet høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH) og fra 3F, som begge støtter den foreslåede indstilling.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø. Regeringen finder, at der findes egnede alternativer til den specifikke anvendelse og intervererede i retssagen om tilgængeligheden af egnede alternativer til fordel for Sverige om netop dette. Regeringen bemærker, at retsvirkningen ved annullation af godkendelsen har været behandlet i retssagen. Kommissionen argumenterer for, at godkendelsen er udløbet for to af de omfattede anvendelser, og derfor ikke er relevante at tage stilling til. Annullationen

ophæver imidlertid den oprindelige godkendelse og der kan derfor opstå usikkerhed om retstilstanden for de to anvendelser, som ikke er omfattet afvisningen, og derved usikkerhed om, hvorvidt de to stoffer utilsigtet bliver tilladt at anvende til disse to specifikke anvendelser. Usikkerheden kan afklares ved eksplicit at afvise alle de ansøgte anvendelser i afvisningen eller ved at Kommissionen fremlægger en overbevisende juridisk analyse af retstilstanden efter vedtagelse af forslaget for de anvendelser, som forslaget ikke tager stilling til.

Regeringen agter på den baggrund at støtte kommissionens forslag om at afvise godkendelse, idet der lægges afgørende vægt på, at det sikres, at afvisningen er dækkende for alle de ansøgte anvendelser, og der ikke efterfølgende kan sættes spørgsmålstejn ved den juridiske status for nogen anvendelser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.